

Sameklēt ekspertu

Luksemburga

Valodas versijai, kuru skatāties, nav oficiāla tulkojuma.

Šeit ir šī satura mašīntulkojums. Tā mērķis ir tikai palīdzēt saprast, par ko ir teksts. Šīs lapas īpašnieks neuzņemas pilnīgi nekādu atbildību par šī mašīntulkojuma kvalitāti.

-----latviešu-----bulgāruspāņučehuđāņuvācuigaunūgrieķuhorvātuitāļulietuviešuungārumaltiešunīderlandiešupoluportugāļurumānuslovākuslovēnusomuzviedru

I. Ekspertu saraksti un registri

Tiesu ekspertu reģistru uztur Tieslietu ministrija. Reģistrā ekspertus nošķir starp 12 jomām. Reģistrs ir pieejams visiem speciālistiem un sabiedrībai [šeit](#). Lai gan reģistrs bija paredzēts krimināllietām un administratīvām lietām, to izmanto arī civillietām un komercietām. Tiesām nav pienākuma iecelt ekspertus, kuri iekļauti reģistrā, bet tās parasti to dara.

Speciālisti piesakās iekļaušanai sarakstā Tieslietu ministrijā. Tieslietu ministrijai tiek nosūtīta pilna dokumentācija (iekļaujot attiecīgās jomas diplomu, pierādījumus par profesionālo pieredzi, dzīvesgājuma aprakstu (CV) un izrakstu no sodāmības reģistra), un tad Tieslietu ministrija sāk pārbaudes procedūru, kurā cita starpā pārliecinās par eksperta uzticamību. Ministrija izlemj, vai reģistrēt ekspertu, pārbaudot kandidāta kvalifikāciju (tostarp attiecīgajā jomā iegūtos grādus un tālākizglītību) un pieredzi. Ja ekspertus atļauj iekļaut reģistrā, viņiem jānodod zvērests tiesā.

Kad Tieslietu ministrija ir iecēlusi ekspertus un viņi ir nodevuši zvērestu tiesā, reģistra saturs tiek publicēts Luksemburgas Oficiālajā Vēstnesī. Pēc iekļaušanas sarakstā ekspertiem nav īpaša pienākuma. Viņiem nav jānosūta ministrijai darbības ziņojums. Viņiem nav pienākuma apgūt tālākizglītību.

Reģistrs tiek regulāri atjaunināts [AF1].

Ekspertus var atsaukt, ja viņi pārkāpj savus pienākumus vai profesionālās ētikas noteikumus vai citu nopietnu iemeslu dēļ. Šādi iemesli ir tad, ja eksperti vairs neatbilst vajadzīgajai kvalifikācijai, ja ir konstatēts, ka viņi ir izturējušies nevērtīgi pret saviem pienākumiem, vai ja pret viņiem vairs nav vajadzīgās uzticamības, piemēram, viņi ir atzīti par vainīgiem nozieguma izdarīšanā. Ekspertu atstādina ar ministra lēmumu pēc prokurora ieteikuma un attiecīgā eksperta uzklaustīšanas. Atstādīšanas noteik, ekspertu atsaucot ar ministra dekretu. Atsaukšanu var apstādēt administratīvajā tiesā. Nav īpaša rīcības vai ētikas kodeksa, kas piemērojams ekspertiem. Tomēr ir jāievēro ētikas vai citi profesionālie kodeksi, kas attiecas uz eksperta konkrēto profesiju.

II. Ekspertu kvalifikācija

Lai eksperti varētu sevi dēvēt par ekspertiem, viņiem ir jāiegūst noteikts izglītības līmenis viņu specializācijā. Šādi grādi ir svarīgi, lai ekspertus varētu reģistrēt Tieslietu ministrijas uzturētajā ekspertu reģistrā. Ekspertiem nav jābūt arodapvienības locekļiem, lai viņi varētu darboties kā eksperti, un viņiem nav nepieciešams regulāri uzlabot viņu prasmes (nepastāv juridiskas tālākizglītības sistēma, taču eksperti var apgūt apmācību brīvprātīgi).

III. Ekspertu atlīdzība

Ekspertu atlīdzība tiek noteikta ar regulējumu. Konkrētos gadījumos, sevišķi, ja eksperta uzdevums ir īpaši sarežģīts, tiesa var nolēmt nepiemērot likumisko tarifu. Praksē eksperti parasti prasa, lai puses piekrist maksāt lielāku tarifu nekā likumiskais tarifs. Civiltietās, ja ekspertu iecel tiesa, vienai pusei ir pienākums samaksāt ekspertam avansa maksājumu. Eksperti var saņemt avansa maksājumu par to samaksu, kas pārsniedz likumisko tarifu. Tomēr tiesvedības beigās spriedumā pēc būtības tiesa izlemj, kam jāuzņemas galīgais izmaksu slogs. Izmaksu slogu var dalīt starp pusēm. Puses var saņemt juridisku palīdzību attiecībā uz ekspertu atlīdzību ar noteiktām likmēm.

Krimināllietās avansa maksājumu par izmaksām vienmēr samaksā valsts. Apsūdzētajam eksperta atlīdzība ir jāmaksā tikai tad, ja apsūdzētais tiek notiesāts. Ekspertiem, kurus pieprasījis prokurors, var maksāt arī valsts.

IV. Ekspertu atbildība

Nav īpašu noteikumu, kas attiecas uz ekspertu atbildību. Tādējādi viņu darbību reglamentē vispārējie saistību un līgumiskie noteikumi. Šādi noteikumi neparedz nekādu atbildības maksimālo ierobežojumu. Nav pienākuma eksperta iespējamo atbildību segt ar profesionālās atbildības apdrošināšanu.

V. Papildu informācija par procesuālo kārtību attiecībā uz ekspertiem

Eksperu iecelšanu reglamentē 1971. gada 7. jūlija likums — *Loi du 7 juillet 1971 portant en matière répressive et administrative, institution d'experts, de traducteurs et d'interprètes assermentés et complétant les dispositions légales relatives à l'assermentation des experts, traducteurs et interprètes.*

Minētais likums attiecas tikai uz krimināllietām un administratīvām lietām. Attiecībā uz civillietām nav īpašu likumu. Ir piemērojami konkrēti kriminālprocesa kodeksa vai civilprocesa kodeksa noteikumi, kā arī 1999. gada 21. jūnija vispārējais likums par administratīvo procesu — *loi du 21 juin 1999 portant règlement de procédure devant les juridictions administratives*.

Nepastāv būtiskas atšķirības starp iecelšanas procedūrām civillietās, administratīvās lietās un krimināllietās. Tomēr krimināllietās apsūdzētajam ir plašākas tiesības nekā citās lietās. Lielāko daļu tiesu ekspertu iecel pirmstiesas procesā pirms lietas iztiesāšanas tiesā. Vismaz pusē gadījumu pieprasījums iecelt ekspertu tiek izteikts pirmstiesas procesā. Ekspertu iecelšana pamattiesvedības laikā nav īpaši izplatīta.

1. Ekspertu iecelšana

Luksemburgā tiesu ekspertus ieceļ tiesas vai nolīgst puses. Tikai tiesneši var iecelt ekspertus, kuriem ir tiesu eksperta statuss, — vai nu pēc pušu lūguma, vai pēc savas iniciatīvas. Krimināllietās izmeklēšanas tiesnesis (*juge d'instruction*) bieži vien ieceļ ekspertu pēc apsūdzētā vai prokurora lūguma.

Izmeklēšanas tiesnesis var arī iecelt ekspertu pēc savas iniciatīvas. Tā kā izmeklēšanas tiesneša lēmums ir pagaidu lēmums, sacīkstes principu nepiemēro. Krimināltiesībās ir īpaši noteikumi lūdztiesīgajiem ekspertiem un pret ekspertiem, kuri ir apsūdzēti rīcībā.

Civillietās, komercietās un administratīvās lietās ekspertu var iecelt pirms lietas iztiesāšanas tiesā, ja ir īpaša steidzamība.

a) lecelšana, ko veic tiesa

Pamattiesvedībā tiesa ieceļ tiesu ekspertu, kad tai ir vajadzīgs padoms par tehniskiem jautājumiem, kas rodas tiesvedības gaitā. Tiesas var iecelt ekspertus pēc pušu lūguma vai pēc savas iniciatīvas. Ekspertiem ir jāziņo par jebkuriem interešu konfliktiem ar kādu no tiesvedības pusēm.

Ekspertu ir iespējams iecelt pirmstiesas procesā, ja lieta ir steidzama vai ja ekspertīze ir vajadzīga gaidāmai iztiesāšanai pēc būtības. Eksperta iecelšana šajā sākotnējā posmā ir vienīgais procesa mērķis, un tam ir nepieciešams, lai puses iesniedz īpašu pieteikumu. Parasti šo procedūru nevar sākt, ja apsūdzētajam nav bijusi iespēja tikt uzklautam pie tiesneša. Tomēr galējas steidzamības gadījumos tiesu ekspertus var iecelt nekavējoties, taču šādā gadījumā atbildētājam ir jābūt iespējai tikt uzklautam vēlākā posmā.

Piesakoties tiesu eksperta iecelšanai vai komentējot tiesas ierosinājumu iecelt tiesu ekspertu, puses var ierosināt ekspertu vārdus un vienoties par konkrētu ekspertu. Ja tiesa nolemj iecelt tiesu ekspertu pēc savas iniciatīvas, tai par to jāinformē puses un jāprasa to komentāri pirms šāda lēmuma pieņemšanas.

Tiesām nav pienākuma iecelt ekspertus, kuri iekļauti ekspertu reģistrā, lai gan parasti tās piekopj šādu praksi.

b) Iecelšana, ko veic puses

Lai gan puses [AF2] nekad neieceļ tiesu ekspertus, tās var tikt iesaistītas eksperta iecelšanā, ko veic tiesa. Tās var vienoties par eksperta uzdevumu, izmaksu slogu un pat par konkrētu ekspertu. Tādā gadījumā tās nosūta kopēju iecelšanas vēstuli izvēlētajam ekspertam. Ja abas puses piekrīt, tiesnesis var atļaut iecelt konkrēto ekspertu. Tas notiek ļoti bieži pirmstiesas procesā.

2. Procedūra (civilprocess)

Pēc iecelšanas tiesu eksperts sasauc puses, lai ar tām apspriestu lietu. Eksperti parasti sazinās ar pusēm ar advokātu starpniecību un arī informē tiesu par procesa norisi. Nav īpašu noteikumu par to, kā šo procesu pārvalda, izņemot prasību vienmēr ievērot sacīkstes principu, saskaņā ar kuru katrai pusei vienmēr ir tiesības paust viedokli par visiem lietas aspektiem.

Pastāv divas atkāpes no šā principa. Tie attiecas uz ekspertu veikto pārbaudi par tīri faktiskiem aspektiem un izmeklēšanu, kuras laikā iejaucas privātajā sfērā (t. i., medicīnisku pārbaudi). Tomēr šajos gadījumos ekspertam ir jāiepazīstina pārējās puses ar izmeklēšanas rezultātiem pirms viņa ziņojuma pabeigšanas.

Eksperta veiktās izmeklēšanas norisi uzrauga kompetentā tiesa. Saņemot attiecīgu lūgumrakstu, tiesa var piekrist, ka eksperts nav pietiekami kvalificēts, un norīkot citu ekspertu. Tā kā vairākumā gadījumu ieceļ tikai vienu ekspertu, nav procedūras, kuras ietvaros eksperti tiekas pirms lietas iztiesāšanas tiesā, lai konkrētizētu risināmos jautājumus.

a) Eksperta ziņojums

Eksperts savu ziņojumu sagatavo rakstveidā. Nav īpašas struktūras, kas ekspertam jāievēro, sagatavojot ziņojumu. Ekspertam ir pienākums pildīt savu uzdevumu lojāli un ievērojot sacīkstes principu. Viņam jāpievēršas visiem faktu jautājumiem, kas ietilpst viņa uzdevumā, taču viņam nav atļauts atbildēt uz juridiskiem jautājumiem. Eksperta pilnvaras nosaka tiesa, izņemot procedūrām, kurās ekspertu iecēlušas puses bez tiesneša iejaukšanās un kurās viņš pievēršas pušu bažām.

Provizorisks ziņojums nav obligāts, bet to var sagatavot, ja to prasa konkrētās lietas apstākļi. Tas jo īpaši attiecas uz gadījumu, kad uzdevuma pildīšanas laikā rodas jauni jautājumi vai kad puses nesadarbojas ar ekspertu.

Gadījumi, kad ekspertam var būt nepieciešams sagatavot papildu ziņojumu, ir reti. Šāda vajadzība var rasties, ja eksperts nav atbildējis uz visiem viņa uzdevumā ietilpstošajiem jautājumiem vai ja vēlāk rodas papildu jautājumi. Tiesa izdod jaunu rīkojumu, kurā norāda vajadzību pēc papildu informācijas un konkretizē jautājumus, uz kuriem jāatbild. Puses var iesniegt tiesnesim lūgumu sniegt plašāku skaidrojumu. Tomēr praksē, visticamāk, tiks iecelts cits eksperts atkarībā no pušu apmierinātības ar pirmo ziņojumu.

Ekspertu ziņojumus var apstrīdēt gan ar pušu apgalvojumiem, gan ar pretekspertīzi. Tiesām nav saistošs atzinums, kas pausts eksperta ziņojumā.

Judikatūra nosaka, ka tiesa var atkāpties no eksperta atzinuma, ja tai ir pietiekami pamatoti iemesli tā rīkoties, piemēram, ja viena vai abas puses pierāda, ka ekspertam nav taisnība. Pretrunīgiem ziņojumiem ir vienāds pierādījuma spēks neatkarīgi no tā, vai ekspertu iecēlusi tiesa vai puses. Ziņojumi, ko ierosinājuši viena puse, vai pretrunīgi ziņojumi, kā arī ziņojumi, kas sagatavoti, ekspertam neievērojot sacīkstes principu, var tikt uzrādīti un apspiesti lietas izskatīšanās laikā tiesā, bet tiem nav tādas pašas pierādījuma vērtības kā ziņojumiem, kas sagatavoti, ievērojot minēto principu.

b) Tiesas sēde

Ekspertiem nav jāpiedalās pirmstiesas sēdē. Viņiem būtu jāierodas uz tiesas sēdi, lai atbildētu uz tiesas uzdotajiem jautājumiem pēc ziņojuma iesniegšanas.

Viņi netiek iztaujāti tiesā.

Šeit sniegtā informācija apkopota projekta "Atrodi ekspertu" laikā no katras valsts kontaktpersonām, ko atlasījis Eiropas Kompetences un ekspertu institūts (EEEI).

[AF1] *La liste est régulièrement mise à jour après les nouvelles assermentations.*

[AF2] *Suppression d'une forme passive, le texte en est plein.*

Lapa atjaunināta: 22/12/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.